

Evrensel Hizmet Fonu, Dezavantajlı Kesimler İçin Kullanılsın...

İNTERNET'İN 27. YAŞINDA: İNTERNET YAŞAMDIR!

Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) da aralarında bulunduğu bilişim alanında faaliyet gösteren meslek kuruluşları ve demokratik kitle örgütleri ortak bildirge yayınlayarak, koronavirüs salgını ve sansür ve erişim engellerinin gölgesinde İnternet Haftası'nı kutladı. İnternet'in ülkemizde kullanılmaya başlanmasının 27. yıldönümünde yayınlanan bildirgede, alt yapı problemlerine dikkat çekilerek, "İnternet, bir kamusal hizmet olarak değerlendirilmeli, tüm yurttaşlara ucuz, yüksek hızda ve kesintisiz İnternet erişimi sağlanmalıdır" denildi.

"Sosyal izolasyon" nedeniyle İnternet'in öneminin arttığı bir dönemi yaşadımıza dikkat çekilen bildirgede, tüm dünyada uzaktan çalışma, uzaktan eğitim gibi uygulamalara hızlıca geçiş yapıldığı ifade edildi. Benzer şekilde İnternet'in tahakküm altına alınması çabalarının da arttığına dikkat çekilen bildirgede, "İnternet'i artık bir tehlike değil yaşamımızın bir parçası olarak görmek ve kösteklemek yerine desteklemek olarak daha da gelişmesi için ne yapabiliriz diye düşünmek gerekir" ifadelerine yer verildi.

İnternet Hızında Geride Kaldık

Dünya genelinde İnternet kullanımı yaygınlığının yüzde 59 düzeyinde olduğu belirtilerek, Türkiye'ye ilişkin ise "İnternet kullanıcı sayısı 62 milyona, yaygınlık ise yüzde 74'e ulaştı. İnternet'te kişi başı günlük geçen zaman 4 saate yükselirken Türkiye, İnternet başında en çok zaman geçiren ülkeler sıralamasında 12'nciliğe yükseldi" bilgilerine yer verildi. Yoğun bant kapasitesi kullanımı gerektiren TV izleme teknolojilerinin ülkemizde

daha az kullanıldığına işaret edilen bildirgede, İnternet alt yapısına ilişkin şu bilgilere yer verildi:

"Türkiye'de ortalama bağlantı hızı, test ölçümü yapan speedtest.net istatistik sitesince sabit bağlantıda 22 Mb, mobil bağlantıda 36 Mb olarak ölçülmüştür. Buna göre Türkiye sabit bağlantı hızında dünya 95'si, mobil bağlantıda 50'sidir. Son yıllardaki gelişmeler incelendiğinde özellikle 2017 yılından sonra diğer ülkelere göre hızlı bir geri kalma gözlemlenmektedir."

Fiber alt yapı eksikliğine de değinilen raporda, "Etkin bant genişliği ortalamaları üzerinde en önemli etkiye sahip ölçüt, ülkenin sahip olduğu fiber altyapı uzunluğudur. Türk Telekom'a ait 294.677 km, diğer operatörlere ait 60.000 km fiber altyapı mevcuttur. Sektör araştırmalarına göre Türkiye'nin bant genişliği kapasitesinde nüfusuna oranla gereksinimini karşılamak için bunun on katı bir yatırıma, 3 milyon km fiber altyapıya ihtiyacı olduğu bilinmektedir" ifadeleri kullanıldı.

İnternet Pahalı

Türk Telekom'un özelleştirilmesinin alt yapı gelişimine olumsuz etkilerine de değinilen bildirgede, "En ucuz kotalı tarife 45 TL civarındayken limitsiz tarife ise 78 TL gibi çok yüksek bir değere ulaştı" bilgisine yer verildi. Sektör temsilcilerinin Evrensel Hizmet Fonu'na yapılan yüksek kesintilerin, kullanıcılara yük oluşturduğunu iddia ettiklerine de değinilen bildirgede, fon kaynaklarının ve BTK payının doğru biçimde değerlendirilmediği ifade edildi.

Erişim Engellemeleri ve Sansür

Erişimi engellenen web sitelerine ilişkin ayrıntılı bilgiler verilen bildirgede, sosyal medyaya yönelik olarak, yavaşlatma olarak bilinen erişim kısıtlamalarının detayları da paylaşıldı. Son olarak Oda TV'ye erişimin engellendiğinin hatırlatıldığı bildirgede, şu bilgilere yer verildi:

"İfade Özgürlüğü Derneği'nin Aralık 2019'da yaptığı açıklamada, engellenen site sayısının 2006-2014 yıllarında 80.533'ken, 2015-2019 yıl-

larında 206.351 olarak kayda geçtiği belirtildi. Ayrıca 2019 yılı içinde Ekim ayına kadar 36.000 sitenin kapatılması, erişim engellerinde ülkenin geldiği noktayı gözler önüne serdi.”

Salgın ve İnternet Teknolojileri

Salgınla birlikte İnternet'in günlük yaşamdaki rolünün yeniden şekillendiğine değinilerek, evden çalışma ve uzaktan eğitimin veri trafiğinin miktarını ve zamansal dağılımını etkilediği belirtildi. Normal şartlarda akşam saatlerinde yoğunlaşan trafiğin gün içine yayıldığı belirtilerek, “Yaşanan olağanüstü durumda edindiği bu önemli rol, internetin elektrik, su gibi temel bir ihtiyaç olduğu gerçeğini ortaya çıkarıyor” denildi. Uzaktan eğitimde karşılaşılan sorunlara da değinilen açıklamada, her öğrencinin İnternet erişimine ve gerekli donanımına sahip olmadığına dikkat çekilerek, “Dahası, halihazırda İnternet erişimine sahip öğrencilerin video tabanlı ders içerikleri nedeniyle kota sorunları yaşadığı ve içeriğe adil olarak erişemediği biliniyor” ifadelerine yer verildi. Evrensel Hizmet Fonu'ndaki kaynakların dezavantajlı öğrencilere İnternet erişimi sağlanmasında kullanılması gerektiğine dikkat çekilerek, “Dijital uçurumun bir yanında yaşlılar bulunurken bir yanında da yoksullar bulunuyor. İnternetin yarattığı uzaktan hizmet alımı şansını bulamayan yoksullar, iş aramak ya da geçici işlerde çalışmak için terk ettikleri izolasyonu sıklıkla yardım bulmak, dağıtılan yardımlardan pay almak için telefonları hep

meşgul çalan kapıları dolaşmak için de terk ediyor” ifadelerine yer verildi.

İnternet Faturaları Ertelemeli

Ortak bildirmede salgın, İnternet'in yaşamsal önemini ortaya çıkardığına değinerek, temel haklar ve ilkeler ışığında güncel öneriler şöyle paylaşıldı:

“İnternet, bir kamusal hizmet olarak değerlendirilmeli, tüm yurttaşlara ucuz, yüksek hızda ve kesintisiz İnternet erişimi sağlanmalıdır.

-Eğitim, sağlık ve bilimsel çalışmalar için sınırsız geniş bant İnternet hizmeti ücretsiz olarak verilmelidir.

-Covid-19 salgını süresince İnternet faturaları ertelenmeli ve dar gelirli, işini kaybetmiş aboneler için iptal edilmelidir.

-BTK için telefon faturalarından yapılan yüksek kesinti azaltılarak, bu havuzda toplanan ve Evrensel Hizmet Fonu'nda bulunan kaynaklar, eğitimde ve salgınla mücadelede adaletsizlik yaratan dijital uçurumun kapatılmasında, toplumun dezavantajlı kesimlerine ücretsiz internet bağlantısı sağlanması için harcanmalıdır.

-Salgınla mücadele amacıyla kişisel veri toplayan, işleyen ve aktaran tüm kurum ve kuruluşlar toplanan verileri bu amaç dışında kullanmayacaklarını ve bu salgın sonrasında uygulamaya son vereceklerini taahhüt etmelidirler.

-Türkiye'de İnternet'in kullanımı, geliştirilmesi ve yönetimi için katılımcı, özerk ve saydam bir yapılanmaya gidilmeli; uzmanların, meslek kuruluşlarının ve sivil toplum örgüt-

lerinin yer alacağı bir “İnternet Kurulu” oluşturularak etkin biçimde çalışması sağlanmalıdır.

-Bugün ve yakın gelecekteki gereksinimler ve talepler göz önünde bulundurularak İnternet altyapısı hızla geliştirilmeli ve iyileştirilmelidir.

-İnsanların iletişim ve haber kaynaklarına erişim hakkı ile ifade özgürlüğünü kısıtlayan sansür kabul edilemez! Erişim engellemeleri kaldırılmalı ve ilgili mevzuat yeniden düzenlenmelidir.

İnternet üzerinde insanların kişilik ve mahremiyet haklarını ihlal eden gözetim, takip ve kontrol uygulamaları kabul edilemez! Kullanıcılar kendi ürettikleri verinin sahibi olmalıdır. Veriler ancak anonimleştirildikten sonra toplumun ortak gereksinimleri doğrultusunda işlenmelidir.

-İnternet altyapısında ve İnternet üzerinde çalışarak hizmet sağlayan uygulamalarda özgür yazılımlar kullanılmalı; özgür yazılım felsefesinin ve uygulamalarının geliştirilmesi için çaba gösterilmelidir.

-İnternet'in başta sağlık alanı için olmak üzere insanlığın ortak yararı gözetilerek geliştirilmesine çaba gösterilmeli ve araştırma faaliyetleri bu bakış açısıyla yürütülmelidir.

-İnternet'e erişim ve İnternet'in kullanımındaki her türlü toplumsal eşitsizliğin giderilmesi için politikalar oluşturulmalı; eşitsizliğin giderilmesi ve İnternet'in adil kullanımı, yasal düzenlemelerle kurala bağlanmalıdır.”

Bildirgenin tam metnine <https://bit.ly/2KpPKyT> bağlantısından veya QR kodu tarayarak ulaşabilirsiniz.

